

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1993, 20, 353

Kollektiivlepingu seadus

Vastu võetud 14.04.1993

(õ) 3.12.2008 12:15

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 28. aprilli 1993. a.
otsusega nr. 80

I peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

Käesolev seadus määrab kindlaks kollektiivlepingusõlmimise ja täitmise õiguslikud alused.

§ 2. Üldpõhimõtted

(1) Kollektiivleping on vabatahtlik kokkulepetöötajate või töötajate ühingu või liidu ja tööandja või tööandjate ühingu või liidu, samuti riigiasutuste või kohalikeomavalitsuste vahel, mis reguleerib tööandjate ja töötajatevahelisi töösuheteid.

(2) Tööandjate ühing või liit ühendab teatudtegevusharu või muul alusel juriidilisi ja füüsilisi isikuid, kes on tööandjad töölepingu seaduse tähenduses, ning kaitsebja esindab oma liikmete huve töösuhetes.

(3) Töötajate ühing või liit ühendab töötajaidtegevusharude, ettevõtete, asutuste, muude organisatsioonidevõi kutsealade (ametite) järgi ja vastavalt põhikirjalekaitseb ja esindab neid töösuhetes.

§ 3. Kollektiivlepingu pooled

(1) Kollektiivleping võib olla kahe- või kolmepoolne.

(2) Kollektiivleping sõlmitakse: 1) tööandja ja töötajate ühingu, liidu või volitatud esindaja vahel; 2) tööandjate ühingu või liidu ja töötajate ühingu või liidu vahel; 3) tööandjate keskliidu ja töötajate keskliidu vahel; 4) töötajate ühingute keskliidu, tööandjate keskliidu ja Vabariigi Valitsuse vahel, samuti töötajate ühingutepaikkondlike liitude, tööandjate liidu ja kohalikeomavalitsuste vahel.

§ 4. Kollektiivlepingu rakendusala

(1) Kollektiivleping laieneb neile tööandjatele ja töötajatele, kes kuuluvad kollektiivlepingu sõlminudorganisatsioonidesse, kui kollektiivlepingus ei ole ettenähtud teisiti.

(2) Kollektiivlepingu tingimused, mis on töötajajaoks halvemad seaduses või muus õigusaktis ettenähtust, on kehtetud.

(3) Töötajale laienevate erinevate kollektiivlepingute sätete vastuolu korral kohaldatakse sätet, mis on töötaja jaoks soodsam.

II peatükk

KOLLEKTIIVLEPINGU VORM JA SISU

§ 5. Kollektiivlepingu vorm

(1) Kollektiivleping sõlmitakse kirjalikult.

(2) Kollektiivlepingu lisad on lepingu lahutamatuosa ning nendel on kollektiivlepinguga võrdne juriidiline jõud.

§ 6. Kollektiivlepingu sisu

(1) Käesoleva seaduse § 3 2.lõike punktides 1-3 loetletud poolte vahel sõlmitava kollektiivlepinguga võib kindlaks määrata:

- 1) palgatingimused;
- 2) töötingimused;
- 3) töö- ja puhkeaja tingimused;
- 4) töölepingu peatumise, muutmise ja lõpetamistingimused, pideva tööstaapi arvutamise eeskirjad samatööandja juures;
- 5) töötajate koondamise tingimused, korra ja tagatisedkoondamise puhul;
- 6) töökaitse tingimused;
- 7) kutse-, täiendus- ja ümberõppe tingimused ja abitöötutele;
- 8) tagatised ja hüvitused, mida pooled peavad vajalikuks;
- 9) kollektiivlepingu täitmise kontrollimise ja vajalikuinformatsiooni andmise korra;
- 10) kollektiivlepingu muutmise, pikendamise ja uuekollektiivlepingu sõlmimise korra;
- 11) täiendava vastutuse kollektiivlepingu täitmatajätmise eest;
- 12) töötajate ja tööandjate nõudmiste esitamise korrakollektiivse töötüli puhul;
- 13) tingimused, millega reguleeritakse muudkollektiivlepingu poolte vahelised suhted.

(2) Käesoleva seaduse § 3 2.lõike punktis 4 nimetatudpoolte vahel sõlmitava kollektiivlepinguga võib kindlaks määrata:

- 1) palga alammäära ning selle korrigeerimise korra, lähtudes elukalliduse tõusust;
- 2) täiendavad töökaitsetagatised;
- 3) täiendavad tööhõivetagatised;
- 4) muud täiendavad tööalased tagatised, mida pooled peavad vajalikuks;
- 5) kollektiivlepingu täitmise kontrollimise ja vajalikuteabe saamise korra.

(3) Kollektiivlepinguga võib kindlaks määratatöötajaid esindava isiku täiendavad õigused ja tagatisedtöösuhetes.

III peatükk

KOLLEKTIIVLEPINGU SÕLMIMINE, KEHTIVUSJA MUUTMINE

§ 7. Kollektiivlepingu sõlmimise kord

(1) Kollektiivleping sõlmitakse käesolevas seadusesettenähtud lepingupoolte vahel läbirääkimiste teelvastastikuse usalduse ja vajaliku informatsiooni alusel.

(2) Kollektiivlepingu projekti valmistab etteläbirääkimiste algataja ja esitab selle kirjalikult teiselepoolele koos teatega soovist läbirääkimisi alustada.

(3) Pooled alustavad läbirääkimisi seitsme päevajooksul pärast vastava teate saamist.

(4) Läbirääkimiste pidamiseks määravad pooled omaesindajad. Omavahelisel kokkuleppel võivad töötajate ühingu või liidud moodustada ühise esinduse ning sõlmida ühisekollektiivlepingu.

(5) Läbirääkimisi peetakse poolte vahel kokkulepitud ajal. Läbirääkimiste pidamiseks tööajal vabastatakse pooltekokkuleppel nende esindajad põhitööst keskmise palgasäilitamisega.

§ 8. Poolte õigused ja kohustused

(1) Pooltel on õigus kaasata läbirääkimistele jakollektiivlepingu projekti koostamisele asjatundjaid jaeksperte ning moodustada pariteetsel alusel töөрühmi. Asjatundjate ja ekspertide kutsumisega seotud kulud kannabneid kutsunud pool.

(2) Läbirääkimistel osalevate poolte esindajad, asjatundjad, eksperdid ja teised kollektiivlepingu projektiväljatöötamisega seotud isikud peavad hoidma neileteatavakssaanud tootmis-, äri- või ametisaladusi. Seda nõuet rikkunud isikud kannavad vastutust seadusega ettenähtud korras.

§ 9. Tagatised

Läbirääkimistes osalevaid poolte esindajaid ei võiläbirääkimiste ajal distsiplinaarkorras karistada, samuti tööandja algatusel nendega töölepingut lõpetada, tulenevalt töölepingu seaduse (RT 1992, 15/16,241) § 91 1.lõikepunktist 4. Nendega võib tööandja algatusel töölepingulõpetada vaid seaduse §-s 94 ettenähtud korras.

§ 10. Kollektiivlepingu sõlmimisel tekkivate vaidluste lahendamine

Kollektiivlepingu sõlmimisel tekkivad vaidlused lahendatakse kollektiivse töötüli lahendamise seaduse alusel.

§ 11. Jõustumine ja kehtivus

- (1) Kollektiivleping jõustub sellele allakirjutamisepäevast, kui kollektiivlepingus ei ole ette nähtud teisiti.
- (2) Kollektiivlepingu kehtivus on üks aasta, kuipooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- (3) Kollektiivlepingu kehtivuse ajal on pooled kohustatud täitma kollektiivlepingus ettenähtud tingimusi ning mitte kuulutama välja streiki või töösulgu kollektiivlepingussätetestatud tingimuste muutmise ajendil (edaspidi - pidamatöörahu).
- (4) Ettevõtte, asutuste või muu organisatsioonireorganiseerimine, alluvuse, omaniku või omandivormi muutumise ei lõpeta kollektiivlepingu kehtivust. Omandivormi muutumisel on lepingu pooltel õigus sõlmida uus kollektiivleping seadussätetestatud korras.
- (5) Kollektiivlepingu kehtivuse lõppedes on pooled kuni uue kollektiivlepingu sõlmimiseni kohustatud täitma kollektiivlepingu tingimusi, välja arvatud kohustus pidada töörahu.

§ 12. Kollektiivlepingu avalikustamine

- (1) Sõlmitud kollektiivleping peab olema kättesaadav kõigile, keda see puudutab.
- (2) Tööandja on kohustatud tutvustama kollektiivlepingut ettevõtte, asutuse või muu organisatsioonikõigile töötajatele, samuti uutele töötajatele nendetööleasumisel.

§ 13. Kollektiivlepingu muutmine ja täiendamine

Kollektiivlepingut täiendatakse ja muudetakse kollektiivlepingus ettenähtud korras. Kuinimetatud korda ei ole kindlaks määratud, siis muudetakse või täiendatakse kollektiivlepingut seaduses sätestatud korras.

IV peatükk

KOLLEKTIIVLEPINGU TÄITMISE KONTROLLIMINE, VAIDLUSTE LAHENDAMINE JA VASTUTUS

§ 14. Täitmise kontrollimine

- (1) Kollektiivlepingu täitmist kontrollivad poolte volitatud esindajad.
- (2) Kollektiivlepingu kohta informatsiooni andmise ja täitmise kontrollimise kord määratakse kollektiivlepinguga.

§ 15. Täitmisel tekkivate vaidluste lahendamine

Kollektiivlepingu täitmisel tekkivad vaidlused lahendatakse vastvalt kollektiivlepingus ettenähtud korrale ja kollektiivse töötüli lahendamise seadusele.

§ 16. Vastutus

Kollektiivlepingus ettenähtud kohustuste mittetäitmisel kannab süüdi olev pool vastutust seaduses ja kollektiivlepingus ettenähtud korras.

V peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 17. Kollektiivlepingud ja kokkulepped, mis on sõlmitud enne käesoleva seaduse jõustumist, kehtivad niivõrd, kui võrd need ei ole vastuolus käesoleva seadusega.

§ 18. ENSV töökoodeksi II peatükk (ENSV Teataja 1972, 28, lisa nr. 1; 1984, 16, 178; 49, 577; 1988, 39, 376) tunnistatakse kehtetuks.

Riigikogu esimees Ü. Nugis

Õiend

Lisatud avaldamisandmed.